

तस्य कथनात्प्रस्तुतं यत्र गम्यते । अत्रप्रस्तुतप्रशंसये साद्व्यादिनियन्त्रिता
PRATĀPAR. 96, 6, 7.

प्रशंसिन् (wie eben) adj. am Ende eines comp. lobend, preisend, rühmend: आत्म° R. 5, 93, 6. वर्ग° MBh. 3, 1639. 12, 6031. गुरुकर्म° 13, 3641.

प्रशंसोपमा (प्रशंसा + उ°) f. Vergleichung mit einem Höhern, die ein Lob enthält, KĀVṢID. 2, 31.

प्रशंस्तव्य (von शंस् mit प्र) adj. rühmenswerth R. 5, 19, 1. — Vgl. प्रशस्तव्य.

प्रशंस्य (wie eben) adj. dass.: अग्निं मित्रं न क्षितिषु प्रशंस्यम् RV. 2, 2, 3. 11. 8, 19, 9. अनिन्यं निन्दते यो हि अत्रप्रशंस्यं प्रशंसति MBh. 3, 15229. R. 3, 35, 19. सर्वकामप्राप्तिस्तदुपेक्षा प्रशंस्या rühmenswerther, besser als KULL. zu M. 2, 95. — Vgl. प्रशंस्य.

प्रशक s. u. प्रशाख 2.

प्रशंखन् (von शद् mit प्र) UNĀDIS. 4, 116. 1) m. der Ocean. — 2) शंखरी f. Fluss UGÓVAL.

प्रशम (von शम् mit प्र) 1) m. a) das zur Ruhe-Kommen, Ruhe, Gemüthsruhe; Aufhören, Weichen: ततो जगाम प्रशमं च मारुतः R. 6, 92, 81. ज्ञातमात्रं न यः शत्रु रोगं च प्रशमं नयेत् Spr. 939. 1282. इत्ययः प्रशमं ययुः HARIV. 4027. Suçr. 1, 3, 5. 2, 403, 8. पाप्मनाम् Bhāg. P. 3, 33, 5. संस्थापनाय धर्मस्य प्रशमयेत्स्य च 10, 33, 27. दुःखत्रय° Schol. bei WILSON, SĀMĀJAK. S. 68. प्रत्यृक्° Çiç. 9, 87. अर्चिषाम् das Verlöschen KUMĀRAS. 2, 20. स तेन वारिणा वक्रिस्तत्तणात्प्रशमं गतः HARIV. 5549. 10615. भित्तवो हिमदोषाश्च सर्वतः प्रशमं ययुः RĀGA-TAR. 1, 186. स्थितपूर्वपार्थिव RAGH. 8, 15. मनसि प्रशमं प्रयत्ने PRAB. 98, 14. प्रशमयैहि beruhige dich MBh. 1, 1258. 5, 25. 1090. 1315. 6, 5855. 13, 2452. 4019. 6443. 14, 84. R. 1, 73, 18. 5, 32, 2. Spr. 1871. KATHĀS. 5, 105. KIRĀT. 2, 32. प्रशमयन् adj. (मुनि) Bhāg. P. 1, 1, 15. — b) N. pr. eines Sohnes des Ānakadundubhi von der Çāntidevā Bhāg. P. 9, 24, 49. — 2) f. ई N. pr. einer Apsaras MBh. 13, 1425.

प्रशमन (vom caus. von शम् mit प्र) 1) adj. zur Ruhe bringend, dämpfend, niederschlagend, heilend: पाप° MBh. 1, 7842. 7, 9640. 9, 2262. BRĀHMANĀRAD. P. in Verz. d. Oxf. H. 9, b, 39. व्याधि° MBh. 13, 7134. HARIV. 9590. R. bei Muir, ST. 4, 404, 17. Suçr. 1, 154, 4. 169, 10. 188, 9. n. (sc. अस्त्र) Bez. einer Zaubervaffe R. 1, 29, 15 (30, 14 GORR.). — 2) n. a) das zur Ruhe-Bringen, Dämpfen, Niederschlagen, Unschildlichmachen, Heilen: आधिध्याधि° MBh. 3, 69. तुधा° 13, 2061. Suçr. 1, 10, 8. अर्ति° MEGH. 34. सर्वबाधा° MĀRK. P. 91, 35. प्रणयकोप° DAÇAK. in BENF. Chr. 194, 4. अस्त्रस्य MBh. 7, 9015. विग्रहस्य KĀM. NĪTIS. 10, 6. वैषम्याणाम् 13, 55. देव° MĀRK. P. 51, 7. प्रक्षणां MBh. 3, 14498. 5, 5722. क्रुद्ध° KĀM. NĪTIS. 13, 46. PRAB. 61, 16 (v. l. प्रमयन्). Unter den Synonymen für Vernichten, Töden H. 370. HALĀS. 2, 322. — b) लब्ध° und लब्धस्य प्र° die Sicherstellung des Gewonnenen M. 7, 56. RAGH. 4, 14. MBh. 12, 1541. HARIV. 8912. MBh. 12, 2186.

प्रशयुवाक s. प्रशयुवाक.

प्रशर्ध (von शर्ध् mit प्र) adj. streitbar: Indra RV. 3, 4, 1.

प्रशल s. प्रसल.

प्रशम् (शम् mit प्र) f. Axt, Beil, Messer oder dergl.: श्येनमस्य वतः कृणुतात्प्रशमा बाहू AIT. Br. 2, 6. स्वधित्याकृती इत्येके DURGĀ zu NIR. 5, 11. nach Andersn so v. a. प्रशस्त, प्रकृष्टकेदन् u. s. w.

प्रशस्त 1) partic. adj. s. u. शंस् mit प्र und vgl. अत्रप्रशस्त. — 2) m. N. pr. eines Mannes KATHĀS. 47, 83. — 3) f. आ N. pr. eines Flusses MBh. 3, 10215. LIA. I, 562, N. 1.

प्रशस्तकर (प्र° + कर) m. N. pr. eines Autors (vgl. प्रशस्तपाद) HALL 64. Nach HALL vielleicht Verfasser (कर) eines Praçasta genannten Werkes.

प्रशस्तकलश (प्र° + क°) m. N. pr. eines Mannes RĀGA-TAR. 7, 573. 599. 815. 866. 889. 8, 187.

प्रशस्तपाद (प्र° + पाद) m. N. pr. eines Autors HALL 27. 64. ders. in der Einl. zu VĀSAVAD. S. 9. Verz. d. Oxf. H. 247. a, 24. No. 606.

प्रशस्तव्य (von शंस् mit प्र) adj. rühmenswerth R. 1, 4, 15. Schol. in der Calc. Ausg.: इभावनलोपो हान्द्रौ. — Vgl. प्रशस्तव्य.

प्रशस्तादि (प्रशस्त + अदि) m. N. pr. eines Berges im Westen von Madhjadega VARĀH. BRH. S. 14, 20.

प्रशस्ति (von शंस् mit प्र) f. 1) Preis, Lob, Ruhm RV. 1, 74, 6. वार्चं यो ते वसिष्ठे अर्चति प्रशस्तिम् 7, 22, 3. तवेदु ताः सुकीर्तयो ऽसंनुत प्रशस्तयः 8, 43, 33. 63, 2. राजानो न प्रशस्तिभिः सोमसो गोभिर्ऋते 9, 10, 3. 2, 11, 12. 41, 16. 5, 16, 1. DAÇAK. 1, 48. PRATĀPAR. 22, 6, 3. गोषु प्रशस्तिं वनेषु धिषे du legst Werth auf RV. 1, 70, 9. — 2) Anweisung, Leitung: तवाकर्मण कृतिभिर्मित्रस्य च प्रशस्तिभिः (दुरिता तुर्याम्) RV. 5, 9, 6. 37. 7. महीरस्य प्रणतयः पूर्वोक्त प्रशस्तयः । नास्य क्षीयत् कृतयः 6, 43, 3. 8, 12, 15. — 3) wohl Edict Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6. 508, CL 34. 35. उत्तमो लोकपालो ऽयमिति लक्ष्म प्रशस्तिषु । यः प्राप्तवान् RĀGA-TAR. 1, 346. °पद् 15.

प्रशस्तिकृत् (प्र° + कृत्) adj. Lob ertheilend, anerkennend RV. 1, 113, 19. प्रशस्तिप्रकाशिका (प्र° 3. + प्र°) f. Titel einer Schrift GILD. 407.

प्रशस्तिरत्नावली (प्र° + र°) f. Titel eines von Viçvanātha verfassten Gedichtes (षोडशभाषामयी) SĪM. D. 211, 5.

प्रशंस्य (von शंस् mit प्र) adj. rühmenswerth, ausgezeichnet, vorzüglich NAIÇH. 3, 8. P. 5, 3, 60. VOP. 7, 57. fg. AK. 3, 4, 30. 237. H. 1441. RV. 8, 11, 2. वेदितृषु भूयोविद्यः प्रशंस्यो भवति NIR. 1, 16, 8. 6, 11, 39. P. 4, 4, 122. MBh. 2, 637. 8, 1258. KĀM. NĪTIS. 11, 55. °तर ÇAṆK. zu BRH. Ān. Up. S. 151. °तम 303. KATHĀS. 18, 61. न शोच्यः पाण्डुरनयः प्रशंस्यः सः so v. a. glücklich zu preisen MBh. 1, 4935. — Vgl. प्रशंस्य.

प्रशंस्यता (von प्रशंस्य) f. Vortrefflichkeit, Vorzüglichkeit H. 68.

प्रशाख (1. प्र + शाखा) 1) adj. grosse Aeste habend: वृत् P. 6, 2, 177. Sch. — 2) Bez. des fünften Stadiums des Embryo, da sich Hände und Füße bilden, VJUTP. 101. प्रशक WASSILJEV.

प्रशाखन् (von प्रशाखा mit Kürzung des Auslauts) adj. mit vielen Zweigen versehen R. 6, 112, 9.

प्रशाखा (1. प्र + शाखा) f. 1) Zweig: शाखाप्रशाखाविपुल (पादप) MBh. 8, 1068. 11, 139 (?). 12, 3552. 5861. R. 5, 29, 21. 6, 79, 5. Spr. 840. — 2) wohl Extremität (beim Körper) Suçr. 2, 31, 10.

प्रशाखिका f. = प्रशाखा 1. MBh. 3, 2818.

प्रशान् indecl. gaṇa स्वरादि zu P. 1, 1, 37. — Vgl. प्रशाम्.

प्रशान्त 1) partic. adj. s. u. शंस् mit प्र. — 2) m. N. pr. eines göttlichen Wesens LALIT. ed. Calc. 4, 16. 6, 20 und bei FOUCAUX 401.

प्रशान्तचारित्रमति (प्र° + चा° - म°) m. N. pr. eines Bodhisattva